

Rozsudek Okresního soud v Havlíčkově Brodě ze dne 23.05.1997, sp. zn. 1 T 358/96, ECLI:CZ:OSHB:1997:1.T.358.1996.1

Číslo: 8/1999

Právní věta: Osobou oprávněnou užívat byt ve smyslu § 249a odst. 2 tr. zák. je i bývalý manžel, kterému sice rozvodem zaniklo právo společného nájmu bytu, ale s ohledem na ustanovení § 712 odst. 6 obč. zák. není povinen se z bytu vystěhovat a byt vyklidit, pokud pro něj není zajištěna odpovídající bytová náhrada. Neoprávněným bráněním v užívání bytu se rozumí jakýkoliv neoprávněný zásah do práva oprávněné osoby, který jí znemožňuje nebo podstatně ztěžuje řádně a obvyklým způsobem byt užívat, tj. např. znemožňování vstupu do bytu výměnou zámku, zabraňování v přípravě pokrmů, v praní prádla apod.

Soud: Okresní soud v Havlíčkově Brodě

Datum rozhodnutí: 23.05.1997

Spisová značka: 1 T 358/96

Číslo rozhodnutí: 8

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Neoprávněný zásah do práva k domu, bytu nebo k nebytovému prostoru

Předpisy: 140/1961 Sb. § 249a odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Okresní soud v Havlíčkově Brodě odsoudil obviněné M. V. a J. P. pro trestný čin neoprávněného zásahu do práva k domu, bytu nebo k nebytovému prostoru podle § 249a odst. 2 tr. zák., kterého se dopustili ve spolupachatelství podle § 9 odst. 2 tr. zák.

Z odůvodnění:

Okresní státní zástupkyně v Havlíčkově Brodě podala obžalobu na M. V. a J. P. pro trestný čin neoprávněného zásahu do práva k domu, bytu nebo k nebytovému prostoru podle § 249a odst. 2 tr. zák., přičemž vycházela z výpovědí svědků B. V., M. G. a listinných důkazů.

Oba obžalovaní v průběhu přípravného řízení nevypovídali a v průběhu hlavního líčení popřeli, že by se dopustili žalované trestné činnosti, a popřeli, že by se cítili vinnými ve smyslu obžaloby. Uvedli, že byt je obžalované M. V., a protože ji tam bývalý manžel B. V. nechtěl pustit s druhem, vyměnili společně zámeček. Obžalovaná M. V. dále uvedla, že v bytě za trvání manželství i po rozvodu zůstal bývalý manžel B. V. s dcerou A., dále pak uváděla, že ji B. V. napadal, a to i v bytě. Stejně skutečnosti uvedl obžalovaný J. P. Po návratu obžalované do bytu bydlel B. V. s dcerou v jedné místnosti.

Obžalovaný J. P. popřel, že by znemožňoval užívání bytu B. V. i jeho dceři A. Problémy s užíváním bytu řešila i policie.

Svědka B. V. uvedl, že po rozvodu manželství, ale i před ním, užíval uvedený byt v K., resp. užíval ho do srpna 1996, kdy se odstěhoval. Obžalovaná se s přítelem do bytu vrátila v červenci 1996. S užíváním bytu byly problémy. Nájemné a poplatky platil on, oba obžalovaní se na úhradách nepodíleli. Byt užíval se svojí dcerou A., kterou má po rozvodu svěřenu do své péče. Oba obžalovaní mu při užívání bytu činili značné problémy, nemohl ani uvařit ani vyprat. Vnikali mu i do místnosti, kterou s dcerou užíval. Prohledávali mu ji. Za tu dobu, kdy se obžalovaná vrátila, se ho snažila z bytu dostat, nejméně ve dvou případech mu vyměnili zámek a byt mu v jednom případě musela zpřístupnit i policie.

I před policií oba obžalovaní trvali na tom, že ho do bytu nepustí. Také se stávalo, že když na chvíli odešel z bytu, dveře zamkli, do bytu ho nepustili, musel lézt oknem nebo balkónem. Dcera z celé situace začala být neurotická. Oba obžalovaní byli hluční, vulgární, nadávali mu sprostě, vyhazovali ho z bytu, chodili i podnapilí. Proto se nakonec za pomoci Městského úřadu v Havlíčkově Brodě z bytu odstěhoval. Obžalovaná nikdy po rozvodu nepodala žádost, aby byl byt vyklizen. Svědek B. V. popřel, že by ji do bytu nechtěl pustit, do bytu se prostě vrátila.

Svědčce M. G. potvrdila skutečnosti, které popsal svědek B. V. Uvedla, že často se B. V. do bytu dostával oknem nebo balkónovými dveřmi, když byl byt zamčený. Vícekrát byla také vyměněna vložka v zámku. Často byla dcera svědka B. V. v jejím bytě, aby nebyla vystavena stálým stresům. B. V. nemohl v bytě ani uvařit ani vyprat, nemohl ho prakticky užívat. Tyto ústrky mu činila obžalovaná. Nakonec oba obžalovaní zjistili, že svědek B. V. nezaplatil poslední splátku inkasa, a situace se ještě zhoršila. Svědek B. V. si k svědkyni dal nějaké peníze a doklady, aby o ně nepřišel. Svědek V. C., příslušník policie, uvedl, že po návratu obžalovaných do bytu zasahovala Policie v K. velmi často, před ní obžalovaná uváděla, že v bytě B. V. nechce, nakonec ho tam přestávala pouštět a vyměnila i zámek. Když ji policie vyzývala, aby ho s dcerou do bytu pustila, tvrdila, že na byt B. V. nemá nárok, že ho tam nechce. Tytéž skutečnosti potvrdil i obžalovaný J. P.

Z listinných důkazů vyplynulo, že byt byl odevzdán obžalované M. V. před uzavřením sňatku. V bytě s ní žil její druh B. P., nyní V., a dcery M. a A. Z dokladů je také zřejmé, že splátky anuity a placení veškerých pohledávek zajišťoval ze svých prostředků svědek B. V. Ze zprávy Obecního úřadu v K. vyplývá, že starostovi je známo, že oba obžalovaní znemožnili pobyt B. V. a jeho dceři natolik, že se musel odstěhovat. Oba mají v obci špatnou pověst. Z protokolu o oznámení je zřejmé, že oba obžalovaní i svědek B. V. vyhledávali policii, která věc odevzdávala příslušnému městskému úřadu k projednání přestupků. Z materiálů ze spisu P 56/94 Okresního soudu v Havlíčkově Brodě vyplývá, že byt v K. užíval B. V. s dcerou A. v době trvání manželství s M. V. Má zde také trvalé bydliště. Společnou domácnost opustila M. V. ještě před rozvodem manželství.

Ze skutkových zjištění tedy vyplynulo, že 15. 6. 1996 se oba obžalovaní vrátili do bytu v K., který obžalovaná M. V. opustila před rozvodem manželství v roce 1994. Byt byl přidělen před vznikem manželství obžalované M. V. Již v té době ho užíval B. V. s dcerou A. a další dcerou M. Od svého návratu minimálně ve dvou případech oba obžalovaní společně po vzájemné předchozí dohodě vyměnili zámek od bytu, který B. V. s dcerou užíval, dále mu omezili užívání bytu na jednu místnost, znemožnili mu užívat kuchyň a příslušenství. Několikrát se také do bytu dostával oknem či balkónem. S dcerou tedy bez rušení užívacího práva byt nemohl užívat, přičemž poplatky spojené s užíváním bytu platil pouze on. Oba obžalovaní projevili i před policií jasný záměr a domáhali se odchodu B. V. s dcerou z bytu, o čemž svědčí jejich popsané konání. Svědčí o tom právě i svědecká výpověď policisty, který chtěl zjednat vstup B. V. do bytu po poslední výměně zámku, což obžalovaná stále odmítala. Za celou dobu po rozvodu manželství obžalovaná nepodala k příslušnému soudu žalobu na vyklizení. O stupni znemožnění užívání bytu svědčí i to, že B. V. se s dcerou v srpnu 1996 z bytu

odstěhoval.

Z hlediska právního hodnocení se soud zabýval otázkou, zda svědek B. V. je osobou oprávněnou ve smyslu § 249a odst. 2 tr. zák. Byt byl sice přidělen obžalované M. V. před sňatkem, byt však užívali oba v době manželství, vzniklo tedy právo společného nájmu bytu manželů a toto právo zaniklo rozvodem manželství. Přesto i po rozvodu užíval svědek byt oprávněně. Obžalovaná M. V. na něho občanskoprávní žalobu nepodala. K vyklizení nedošlo. Nezanedbatelnou okolností je i to, že svědek má do své péče svěřenou nezletilou dceru. Otázku oprávněnosti užívat tento byt soud vykládá v kontextu ustanovení § 712 odst. 6, věty první, občanského zákoníku, kdy společný nájemce není povinen se z bytu vystěhovat a byt vyklidit, dokud není pro něho zajištěna odpovídající bytová náhrada (srov. k tomu i ustanovení § 705 odst. 2, větu první, § 712 odst. 3 občanského zákoníku). Na základě tohoto ustanovení byl B. V. oprávněn byt v K. užívat i s dcerou do té doby, než by případně obžalovaná M. V. zajistila oběma bytovou náhradu. Bránění v užívání bytu se pak rozumí jakékoli neoprávněné a podstatné rušení výkonu užívacího práva oprávněné osoby, např. uzamčením bytu, a dále pak i jiné závažné zásahy do užívacího práva. V tomto případě bylo prokázáno, že oba obžalovaní vyměnili nejméně dvakrát zámeček bytu s úmyslem B. V. a nezl. A. zabránit byt užívat. O tom pak svědčí výpovědi svědků B. V., G. a C. a citované listinné důkazy, i zpráva z obce. Pokud jde o jiné zásahy, jestliže B. V. s dcerou užíval pouze jednu místnost, nemohl prát, vařit, tyto úkony zajišťoval prostřednictvím sousedky a tento stav trval po delší dobu, šlo podle názoru soudu o jiný zásah do užívacího práva, který byl ukončen teprve odchodem B. V. s dcerou z bytu, a oba obžalovaní tak dosáhli svého cíle. Na základě provedeného dokazování dospěl soud k závěru, že oba obžalovaní po materiální i formální stránce naplnili skutkovou podstatu trestného činu neoprávněného zásahu do práva k domu, bytu nebo k nebytovému prostoru podle § 249a odst. 2 tr. zák., když společným jednáním oprávněné osobě v užívání bytu neoprávněně bránili. Jednali úmyslně s cílem dosáhnout odchodu oprávněné osoby z bytu, což se jim také podařilo.

Dále se soud zabýval otázkami souvisejícími s výroky o uložených trestech.